

YÜZLEŞME

AYTEN ÇELEBİ

Bu, asra bedel gelen yolda, sevgiye ve aşka dair tüm sözler anlamını yitirdiği halde, kaldırımlara her adımı bir cümle gibi atıyor, doktorun odasına ulaşınca dek hikayesini tamamlıyordu. Sayısını hatırlamayacağı görüşmelerine bugün noktayı koyacak, tutarlı ve inatçı bir hayata başlayacaktı. İkinci güneşinden fazlasıyla pay alan aydınlık odada gözlerine vuran geniş bir ışık huzmesinin içindeki zerrelere kadar çoktu anlatacakları. Bakalım ne kadarını aktaracak ve ne kadar yansız kalacaktı?

Neyi başarabilmişti bugüne değin, onu düşündü önce. Yirmi yıllık evliliğinin sayfaları, dev bir torbanın patlayan yerinden birden boşalan kum taneleri gibi gözlerinin önüne gün gün dökülüyordu. Uzun zaman parçalarının arasında ışıldayan anları aradı ilkin. İlk bakışı, ilk dokunuşu, ilk resimlenişi, ilk doğumu seçebildiği belli başlı görüntülerdi. Diğerleri bu ilklerin ıskalanamaz hatırıyla kabul edilmiş, bütün örselenmişliklerine rağmen boyalı tabletler haline sokulmuş sayısız zaman dilimiydi.

Başarıyı düşündüğü anda, refleksinin canlanan bu tablo olmasını kısaca irdeledikten sonra, karşılaşmaların doğasına uymayan bir ivedilikle doğrudan söze başladı. “Oysa daha çok başka şeyleri başardığım söylenir ama benim en büyük başarıım, içinde koca bir başarısızlığı barındırsa da evliliğimdir doktor. Önce sevgi, sonra kavga, sonra da aldatmayla üçlenen ateşle ne kadar uzun kalınabilir ki? Ben hâla onun uzağında değilim ve alev alev, kül kül yükselip yıkılıyorum.

Bugüne kadar kopmaya ilişkin söylediğim tüm sözler yürekte olmayan dil ucu antrenmanlarıymış meğer. İnsan bazen söylediklerinin içtenliğini gerçeğe yüz yüze gelince anlıyor. Çünkü gerçek sadece senin iplerinle bağlı değil ki yaşama. Onu sevdiğim ilk zamanlardan beri, gün geçtikçe dozu artan, bildiğim, öğrendiğim bir şey oldu. Evlilik, çocuklar için ipekten bir evcilik, eşler içinse evcillik kurumuydu. Aynı gaye uğruna çalışan iki savaştının, geri tepen silahlarıyla birbirlerini

yıprattıkları, hatta bazen yok ettikleri, acımasız ve ağır bir yolculuk.

Yüksek tondan sesleniş, gerilmiş hatları yansıtan bakış, dinlemeden, anlamadan reddediş sevginin geçirgenliğini azaltan, yokmuş gibi gösteren önemli şeyler. Oysa kilometrelerle ifade edilen uzaklıklar, kişiler arası uzun zaman farkları, rutinden uzak yaşamlar sevgiyle hiç de geçimsiz değildi. Bizi bu tatsız sona getiren, yapımızda geçirgenliği azaltan faktörlerin yeterince varlığıydı. İkimiz de sevgiye aç kalmış, birbirimizin içinde yatan yoğunluğu göremez, derinliğe ulaşamaz olmuştuk.

Birimiz tabiatın, toplumun ona tanıdığı hoşgörüyü, kırgınlıklarına intikam duygusunu da katarak kullanmış, diğerimizse lisanına yeni anlamlar yükleyerek, aradığı ya da kaybettiği şeyi yüreğinden kalemine dökerek yaratmaya çalışmıştı. Aynı evde, aynı odada farklı hayaller, farklı yolculuklar, birleşen cüzdanların gündelik zorunlulukları içinde sezilemez hale gelmiş, hanemizdeki gizli kahraman açığa çıktığında, bulunduğu yıllarla orantılı olarak derin yaralar açmıştı. Birimizin tatlı hatıraları, diğerimizin acı olan bugünü ve geleceğiydi artık. Aldatmanın asıl yıkıcı ve yakıcı yanı, hiç beklenmeyen şeyken beklentilere indirdiği darbeydi.

Sevdiğim adamın gerekçesi onu yeterince sevmediğim, benim isyanım ise beni görmediğiydi. Sevmek için önce görmek lazımdı” dedi ve önünde duran su bardağındakini derin bir hüznün kadehini yudumlar gibi çekti içine. Bu haykırıların ve geline noktanın sıradan olan iki çözümünü de [ya ayrılık ya devam] ruhundaki dalgaları durultacak cinsten değildi. Üçüncü bir çözüm dördüncüsünden [ölümden] önce gelmeli ve masumiyet alanındaki kişileri incitmemeliydi.

Ölenin ardından daha adil düşünülürdü, çünkü aksinin kalana da gidene da bir getirisi yoktu. Ama hakkını yaşarken almak vardı. Her şeyi görünür kılmak, hissedilir hale getirmek, sevgiyi bir daha işlemek mümkündü bu zeminde böylece.

Uğradığı haksızlığı bir nebze düzeltebilir, hatıralarda “seven” olarak kalabilirdi. Bu dürtüyle git gellerinin arasına olanca gücüyle sevgiyi yerleştirmiş, ona kendini anlatabilmek için, inanmakta hiç kuşku duyamayacağı cümleleri kurmuştu, kaynağından, çıkarıp, çıkarıp. Dokunuşları da sözlerine, hissettiklerine paralel yegînlikteydi.

Bunları neden yapıyordu? Kendisi bir anlamda terk edilmemiş miydi? Sunulan gerekçe ne kadar vicdani sorgulamaya ve teselliye yönelikti? Asıl büyük çelişkilerden birisi buradaydı. Ona nasıl dokunup, nasıl konuşabiliyordu? Bunu için için sürekli soruyordu. Yoksa eksikleri tamamlıyor, sevdiğinin hayatından öyle ya da böyle çıkmadan önce bir yanlışı mı düzeltmek istiyordu? Olumsuzluk kimden kaynaklanmış olursa olsun, yaşamaya dair bazı kavramları yeniden yeniden gözden geçirmiş, çıkardığı özü, aşkın ve sevginin çıkmazlarıyla harmanlayarak bir daha anlatma yolunu seçmişti.

Bu; yaşadıklarıyla tadı kaçan dünyasına yeni ve kuvvetli bir çeşni, sevdiklerine umutsuzluklar içinden çıkarıp verebileceği son hizmetti. Sevdiğine inandırmak, sevildiğine inanmaktan daha öncelikliydi. Yaratmak istediği pişmanlık duygusu, fark edilmeyi beklediği yılları geri getiremezdi ama, bir hakkı geç teslim edişin ince sızısını yaşatabilirdi ona. Geçmişe dair değiştirebileceği tek şey eski kanaatler olabilirdi ancak. Bu görüşmenin her karesine, garip diline ve mantığına, tüm yorgunluğuna rağmen ilgiyle odaklanan doktor, ilk kez söze girip “geçmişinizi değil ama, geleceğinizi değiştirebilirsiniz, gücünüzü kullanın” dedi.

Güneş ufuk çizgisine inmiş, akşamın insana sabah zindeliği katan anı gelip çatmıştı. “Perişan” demenin ağır kaçmayacağı yüzünde başlayan belli belirsiz bir canlanma hali, başka bir umudun ve çıkış yolunun da habercisi gibi aksediverdi odanın her yanına. Yeni şeyler söylemek istemişçesine bir hamle kattı bedenine. Güce, ya da çelişkilerine dayalı. Aslında bundan sonraki yaşamını belirleyecek

olan şeyin neler olduğunu sezinliyordu yavaş yavaş. Yedekteki duygularını, düşüncelerini, birikimlerini, dersini almış yeni halinin emrine vermek ve onlara kimselerin kayıtsız kalamayacağı hoş biçimler biçip, tasarrufsuz kullanmaktı bunlar.

İçinde bu yönde dikkate alınmamış, ortamını bulamamış yoğun bir enerjinin varlığını bildiği halde, şimdiye kadar çok azıyla yetindiğini ve asıl büyük yanlışı da burada yaptığını fark ediyordu. Hem kendini hem sevdiklerini ihmal etmenin bir sonucuydu belki yaşadıklarının bir bölümü. Uğradığı ihmalse, başka birinin sorgulama ve sorumluluk alanıydı. Bugün kendisiyle baş etme, kendisiyle hesaplaşma günüydü. Yaşadığı yenilgide üzerine düşen payı alıp içindeki acıya, beklettiği enerjisini katarak yeni bir sayfaya başlamak her şeyden önce ruhuna, sonra da sevdiklerine, hayatına katacağı küçük büyük tüm dostlarına ek bir renk biçimi getirebilirdi.”

“Sen sevmedin ki” diye haykıran eşini, bütün halleriyle düşündü tekrar. Bunu söylerken onun yüzünde gözlediği, söylediğine inananın hüzünlü ifadesi bir daha canlandı zihninde. O, böyle bilmiş ve böyle yaşamıştı. “Acaba?” dedi duyulacak şekilde. “Yoksa ben?” “Feneri yanlışı yerde mi bıraktım?” “Ya da tutmasını mı bilemedim?” “Geçmişiyse ilk kez bu kadar açık yüzleşiyordu. Elindeki mendili geveliyor, kirpiklerinin açısını bir genişletip, bir daraltıyor ve hiçbir şey görmüyordu. Gözlerini tamamen içine çevirmiş, mahzenlerindeki benine bakıyordu. Bedeni, yüreği ve beyni hiç bu kadar örgütlenerek çalışmamıştı.

Bu sorunun cevabı ince labirentlerinin oylumlarından birinde elmastan bir kuzu gibi yatıyordu. Çözölmeyi ve okunmayı bekleyen kitabe duruşuyla hem de. Bir an gözlerini kapadı. Karar öncesi itirafçı, hipnoza yatırılmış kişi ya da eşige yaklaşmış ağır bir hasta karmasını andıran haliyle dingince konuşmaya başladı. “Hayır! Sevmediğim doğru değil. Yüreğimizde sevgiyi doğuran şeyle, bu enerjiyi nabzımıza, parmaklarımıza, dudaklarımıza, bakışlarımıza ulaştıran şeyler de aynı değil. Ulaşımı engelleyen ve sağlayan unsurlar var. Toplumsal ya da hukuksal yasaklar nasıl bazen sağlayan hanesinde olabiliyorsa, hiçbir yasağın olmadığı aile içinde de karşındakinin mizacında sana ters gelen bir yan, engel olarak karşına çıkabiliyor.

Direkt ileti engeli yani. Seviyorsun, ama bunu yaşayamıyor ya da yaşatamıyorsun. Sevgi şefkat gördüğü yerde görünmez kılamaz ki kendini. İçimdeki çocuğu yıllarca baskıladığımı size nasıl anlatsam? Nasıl desem aşkı da sevgiyi de iyi bildiğimi? Bir bakışın, bir tınının nefes kesen etkisiyle kanatlanmanın ya da budanmanın ne

demek olduğunu da. Őimdi bana onu niye sevdiğimi sorsanız bilemem, ama aklıma hemen gözleri gelir. Niye sevdiğinizi anlatamadınız deseniz onu da bilemem, aklıma yine de gözleri gelir.

Garip bir çeliőki demeyin, aynı organ insanda hem aşkı hem kırgınlığı doğurabilir. İşte uzaklık birinciye, yakınlık ikinciye hizmet ediyor daha çok. Aşk bütün ilkesizlikleri seviyor, insanlar özgürlüğü orda görüyor. Yeri, yurdu, kuralı, zamanı olmayan bu duygu çok kişiye uğramak istiyor. Ama mutlaka birilerini acıtıyor. Benim en büyük çeliőkim ve açmazım bunu ondan önce biliyor olmak, ondan önce...Gözlerini ve yüreğini seviyorum “Derin bir nefes aldı ve ekledi. “Artık sadece fark etmeyiőin acısını yaşıyorum. Affetmek ayrı bir boyutun işi “

Cömertçe yüreğini açmanın rahatlığıyla, sığındığı doktorun gülümseyiői yeterlilik duygusu uyandırdı. Tedaviye ve analize ilişkin tabii. Artık deđiőecek ve hayatı zorlamayacaktı. Doğanın kurallarına çok fazla direnmenin anlamı da yoktu. Bu, herkes için geçerli olan kuralların. İçindeki elmas sevgiden yana engel tanımadan ışıldayacak ve ömrünün sonuna kadar o çocuğu besleyecekti.

Gustav Klimt – 1907-1908